

UPRavno sodišče
REPUBLIKE SLOVENIJE

SODBA

V IMENU LJUDSTVA

ODLOČBA JE PRAVNOMOČNA

UPRavno sodišče RS, LJUBLJANA

20.5.2020

Podpis pristojne
sodne osebe:

Upravno sodišče Republike Slovenije je v senatu, ki so ga sestavljali višji sodnica in sodnika dr. Damjan Gantar kot predsednik ter Jure Likar in Jasna Šegan kot člana,

ob sodelovanju pravosodne svétnice Tine Tratnik kot zapisnikarice,

v upravnem sporu tožeče stranke: **REPUBLIKA SLOVENIJA**, Vrhovno državno tožilstvo, Ljubljana, zoper toženo stranko: **REPUBLIKA SLOVENIJA**, ki jo zastopa Informacijski pooblaščenec, Ljubljana,

zaradi **dostopa do informacij javnega značaja**,

o **tožbi** zoper odločbo Informacijskega pooblaščenca št. 090-51/2017/17 z dne 20. 5. 2019,

na seji 20. maja 2020

RAZSODILO:

- I. Tožba se zavrne.
- II. Vsaka stranka nosi svoje stroške postopka.

OBRAZLOŽITEV

1. Tožena stranka je z izpodbijano določbo ugodila pritožbi prosilca (stranke z interesom v tem upravnem sporu) zoper tožničin odgovor z dne 27. 1. 2017, izpodbijani odgovor odpravila ter odločila, da je tožnica dolžna prosilcu v roku petih delovnih dni od vročitve odločbe posredovati ime in priimek okrajnega državnega tožilca v izreku »Odredbe« št. SDT Tu 5/6/1/2014 z dne 12. 9. 2014 ter ime in priimek nosilca spisa iz »print screen« (*sic*) ekranske maske elektronskega vpisnika št. Kt 9414/2015. Odločila je še, da v postopku reševanja pritožbe niso nastali posebni stroški.
2. V obrazložitvi je navedla, da je prosilec na tožnico naslovil elektronsko sporočilo, v katerem je zahteval, da mu organ med drugim sporoči, kateri tožilec vodi kazenski postopek zoper zdravnike [redacted]. Tožnica je zahtevi zavrnila, prosilec se je na zavrnitev pritožil. Tožena stranka je pritožbi ugodila, izpodbijani odgovor odpravila in naložila tožnici, da prosilcu posreduje v izreku navedene podatke. Tožnica je zoper odločbo sprožila upravni spor, sodišče je s sodbo št. I U 1020/2017-24 z dne 20. 2. 2019 tožbi ugodilo in izpodbijano odločbo odpravilo ter zadevo vrnilo v ponoven postopek.
3. V ponovljenem postopku je tožena stranka ugotovila, da je pritožba prosilca utemeljena. V skladu z navodilom sodišča je kot stranska udeleženca v postopek vključila tožilca in tožilko, ki vodita kazenski postopek v zadevah, na katere se nanaša prosilčevo vprašanje. Odgovoril je zgolj tožilec in navedel, da se pridružuje navedbam tožnika ter da je mogoče dokaze v predkazenskem postopku in v fazi preiskave učinkovito zbrati samo brez medijske pozornosti. Če bi državno tožilstvo medijem posredovalo ime in priimek tožilca v predkazenskem postopku ali fazi preiskave, bi s tem razkrilo, da v zvezi z določeno zadevo poteka predkazenski postopek ali preiskava. Zaradi tega je podana izjema po 5.a členu Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (v nadaljevanju ZDIJZ). Poleg tega medijski pritisk nedvomno negativno vpliva na priče, saj se pogosto zgodi, da priče, ki so v predkazenskem postopku naznanile kakšna dejstva, v okviru sodne preiskave, o kateri se medijsko poroča, ne želijo več pričati. V praksi se dogaja tudi, da se po tem, ko se izve za ime in priimek državnega tožilca, ki obravnava določeno zadevo, pritisk, naj se čim hitreje sprejme državnotožilska odločitev, prenese z državnega tožilstva kot organa na državnega tožilca osebno. Pri tem mediji na podlagi podatkov o imenu in priimku državnega tožilca z lahkoto ugotovijo njegov elektronski naslov in se pričnejo obračati neposredno nanj, to pa predstavlja motnjo pri odločanju državnega tožilca.

4. V zvezi z navodilom sodišča, da se mora tožena stranka v ponovljenem postopku opredeliti do tožničnih navedb v tožbi in njenih dopolnitvah, tožena stranka navaja, da se ni dolžna opredeljevati do navedb, ki jih je tožnica v tožbi in njenih dopolnitvah navedla kot novote. Tožnica se je namreč pri zavrnitvi odgovora na prosilčevo vprašanje, kot tudi v okviru dodatnega pojasnila prosilcu, sklicevala le na izjemi po 6. in 11. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ. Sodišče zato ne bi smelo upoštevati tožničnih navedb v zvezi z izjemo po 5.a členu ZDIJZ, zaradi česar se tudi tožena stranka v ponovljenem postopku do njih ni dolžna opredeliti.
5. Glede izjeme od prostega dostopa do informacij javnega značaja po 11. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ je tožena stranka ugotovila, da pogoji za to izjemo niso izpolnjeni, saj razkritje zahtevane informacije ne bi povzročilo motnje v delovanju organa. Ob tem je tožena stranka navedla, da je pri tej izjemi škodni test zelo strog, saj bi moralo razkritje dokumenta že resno ogroziti proces odločanja institucije, da bi se dostop do dokumentov lahko zavrnil, česar pa tožnica ni izkazala. Trditve tožnice o vplivu medijev oz. javnosti na delo tožilcev naj bi bile neutemeljene, saj so tožilci pri svojem delu vezani na strokovno odločitev v okviru zakona, od njih pa se pričakuje strokovnost, nepristranskost in neodvisnost. V zvezi s tem je tožena stranka ugotovila še, da medijsko poročanje sicer lahko pomeni obremenitev, vendar pa je v demokratični družbi zagotovljena svoboda javnega obveščanja in izražanja. K preglednemu delovanju dela tožilcev zavezuje tudi Rimska listina (Mnenje št. 9 Posvetovalnega sveta evropskih tožilcev za Odbor ministrov Sveta Evrope o evropskih pravilih in načelih glede tožilcev z dne 17. 12. 2014, v nadaljevanju: Rimska listina). Ob tem je tožena stranka upoštevala tudi dejstvo, da je tožnica prosilcu do nedavnega tovrstne informacije posredovala.
6. Tožena stranka je ugotovila še, da se v skladu s 3. odstavkom 6. člena ZDIJZ dostop do informacije ne glede na izjeme dovoli, če gre za podatke o porabi javnih sredstev ali podatke, povezane z opravljanjem javne funkcije ali delovnega razmerja javnega uslužbenca. Informacije, ki se nanašajo na vprašanje, kateri tožilec vodi določeno zadevo, so brez dvoma povezane z opravljanjem javne funkcije tožilca, zato ne morejo predstavljati izjeme, četudi bi njihovo razkritje lahko povzročilo motnje pri delovanju oziroma dejavnosti organa.
7. V zvezi z izjemo varstva kazenskega pregona je tožena stranka ugotovila, da se je tožnica zgolj splošno in pavšalno sklicevala na obstoj te izjeme ter ni izkazala, kako bi razkritje te informacije škodovalo izvedbi konkretnega postopka kazenskega pregona. Poleg tega pa naj bi predmet presoje v obravnavani zadevi ne bile informacije iz zadeve, temveč le, kdo zadevo obravnava. Ta informacija pa ne pove ničesar o taktiki in metodiki dela posameznega tožilca, niti glede zbiranja in ocene dokazov, še manj pa o vsebini same zadeve in tako ne posega v kazenski pregon. Tožena stranka je tako ugotovila, da pogoji za obstoj izjeme po 6. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ niso izpolnjeni.

8. Glede navedb stranskega udeleženca v zvezi z izjemo po 5.a členu ZDIJZ je tožena stranka ugotovila, da samega podatka o imenu in priimku tožilca, ki vodi določeno zadevo, ni mogoče obravnavati kot podatek v smislu 5.a člena ZDIJZ. Namen zakonodajalca je bil namreč omejiti dostop do informacij iz postopka, do katerih na podlagi zakona niso upravičeni niti tisti, ki se jih te informacije neposredno tičejo. To pomeni, da gre pri tej izjemi za varovanje samega postopka, ne pa oseb, ki v okviru opravljanja javnopravnih nalog takšne postopke vodijo. Tožena stranka je ob tem ugotovila, da stranski udeleženec ni izkazal, da v fazi predkazenskega postopka zakon prepoveduje oziroma omejuje dostop do imena in priimka tožilca strankam iz konkretne zadeve. Ta podatek namreč v različnih fazah postopka nima različnega pomena, zato se 128. člen Zakona o kazenskem postopku (v nadaljevanju ZKP) nanj ne nanaša.
9. Tožnica v tožbi sodišču predlaga, da odpravi odločbo tožene stranke in odloči o stvari ali podredno zadevo vrne toženi stranki v ponoven postopek ter odloči o stroških v skladu s Pravilnikom o povrnitvi stroškov tožnikov v upravnem sporu.
10. V zvezi z izjemo po 11. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ tožnica navaja, da je tožena stranka napačno uporabila materialno pravo s tem, ko je štela, da bi bila izjema podana le v primeru, če bi razkritje zahtevane informacije resno ogrozilo proces odločanja tožnice. Ob tem se sklicuje na sodbo Vrhovnega sodišča v zadevi X Ips 320/2010 z dne 1. 9. 2011, iz katere izhaja, da »motnja procesa odločanja institucije«, kot jo opredeljuje 11. točka prvega odstavka 6. člena ZDIJZ, pomeni bistveno nižjo stopnjo posega kot »resna ogroženost«.
11. Motnjo procesa odločanja institucije naj bi tožnica izkazala že v dodatnih pojasnilih z dne 1. 2. 2017, v katerih je pojasnila, da razkritje imena državnega tožilca v posamezni zadevi odpira možnosti nedovoljenih pritiskov na tožilca. Dejstvo, da pritiski javnosti ne smejo vplivati na vsebinsko odločitev državnega tožilca, ne pomeni, da ti pritiski ne pomenijo motnje pri njegovem delu. Že medijsko poročanje samo po sebi je obremenitev, ki od državnega tožilca terja dodatno energijo in čas, ki bi ga sicer lahko namenil odločanju o zadevi, če pa je v tej fazi postopka razkrita tudi njegovo osebno ime, je ta motnja še izrazitejša. V tem primeru naj bi bil namreč tožilec obremenjen z razmišljanjem o tem, ali bo deležen kakšnih pritiskov s strani osumljenih ali potencialnih osumljenih v zadevi, ki jo obravnava, ali je s tem morda ogrožena njegova osebna varnost in varnost njegovih družinskih članov in podobno. Bistvo tožničine odločitve naj bi bilo, da se ti neogibni pritiski ne bi vršili v najzgodnejših fazah predkazenskega postopka, ki je posebno ranljiva faza, za katero veljajo posebna pravila in načela. Po koncu predkazenskega postopka pritiski medijev ne morejo več tako poseči v delo organa in tek kazenskega pregona. V zvezi s tem tožnica navaja, da je v V. točki Rimske listine določeno, da morajo biti tožilci pri svojem odločanju avtonomni in morajo opravljati svoje dolžnosti brez zunanjih pritiskov in posredovanj, točka 38 pojasnil

Rimske listine pa določa, da morajo biti tožilci neodvisni tako od izvršilne iz zakonodajne oblasti kot tudi akterjev in institucij s področja gospodarstva, financ in medijev. Tožnica v zvezi s tem navaja še, da je vzpostavitev okolja, ki omogoča odločanje brez pritiskov, predvsem v javnem interesu, hkrati pa tudi v interesu oseb, ki so udeležene v kazenskem postopku.

12. Tožnica nadalje navaja, da že iz pritožbenih navedb prosilca izhaja, da do pritiskov medijev na tožilce dejansko prihaja, saj je v pritožbi navedel, da javno razkritje imena tožilca pripomore k hitrejšemu reševanju zadev, saj tožilci in sodniki vedo, da so pod drobnogledom javnosti. Iz teh navedb naj bi jasno izhajalo, da je namen objave imen pritisk na državne tožilce k hitrejšemu odločanju. Odvrčanje takšnih pritiskov za državne tožilce predstavlja oviro, prepreko oz. motnjo, kar otežuje njegovo delo. Objava imena bi pri tem pomenila tudi možnost objave drugih osebnih podatkov, zlasti fotografije, to pa predstavlja dodatne možnosti za poskuse nedovoljenih pritiskov in s tem potrebo po dodatnih aktivnostih državnega tožilca, da se ogradi od tovrstnih pritiskov.
13. Tožena stranka naj bi tudi povsem prezrla, da je v obravnavanem primeru javni interes glede nepristranskega vodenja predkazenskega postopka večji od interesa javnosti po seznanitvi s podatkom o imenu tožilca, ki vodi zadevo.
14. Glede izjeme od izjem po tretjem odstavku 6. člena ZDIJZ tožnica navaja, da je akt dodeljevanja spisov akt notranjega delovanja tožilstva in kot tak ne predstavlja izvrševanja pristojnosti državnega tožilca, ampak je namenjen organizaciji dela na državnem tožilstvu.
15. V zvezi z izjemo po 6. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ tožnica navaja, da motnje, ki so posledica razkritja imena državnega tožilca, hkrati tudi vplivajo na tek kazenskega pregona in posledično škodujejo njegovi izvedbi. Namen nejavne narave predkazenskega postopka je v zbiranju kvalitetnega dokaznega gradiva, pogoj za to pa je, da je z zadevo seznanjeno čim manj ljudi, da ne bi vplivali na dokaze. Razkritje imena državnega tožilca naj bi tako enako škodovalo izvedbi predkazenskega postopka kot npr. razkritje zbranih dokazov, saj je državni tožilec tisti, ki usmerja policijo pri zbiranju teh dokazov in jih tudi ovrednoti pri sprejemanju odločitve. Poleg tega naj bi bila omejitev dostopanja do podatkov v predkazenskem postopku namenjena tudi zaščiti oškodovancev in prič.
16. Tožnica nadalje navaja, da je zmotno stališče tožene stranke, ki smiselno izhaja iz izpodbijane odločbe, da sta javna interesa do pregona kaznivih dejanj in do obveščeniosti javnosti izenačena. Mednarodni pravni standardi v prvih fazah kazenskega pregona dajejo prednost ustvarjanju pogojev za nemoten pregon, ki v tem primeru predstavlja primarni javni interes.

17. Razkritje imena državnega tožilca v nerešeni zadevi tega izpostavi vnaprejšnjim kritikam in zahtevam javnosti, poleg tega pa omogoča njegovo identifikacijo tako osumljencem, kot tudi morebitnim drugim udeležencem, ki bodo na ta način dobili jasno informacijo o tem, kdo odloča o zadevi in na koga je treba usmeriti morebitni nedovoljeni pritisk. Pri tem ne gre za vprašanje, ali je dolžan državni tožilec tak pritisk odbiti, temveč ali je državni organ dolžan takšen pritisk sploh omogočiti oz. ustvariti okoliščine, da do njega lahko pride.
18. Poleg tega naj bi tožena stranka tudi glede izjeme po 6. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ napačno izvedla t.i. strogi škodni test, saj pri tem ni upoštevala vrste postopka oziroma vrste pristojnosti, iz katere želena informacija javnega značaja izvira. Tožena stranka je namreč za namen škodnega testa zahtevala tako visoko stopnje konkretizacije škode, da bi glede na naravo postopka že sama konkretizacija motnje lahko povzročila dodatno motnjo v delovanju organa, saj bi razkrila taktiko in metodiko dela v posamezni zadevi.
19. Tožena stranka naj bi tudi nepravilno uporabila občutno previsoke standarde, ki veljajo za postopke po ZDIJZ, čeprav gre v tej zadevi za postopek po Zakonu o medijih (v nadaljevanju ZMed). V zvezi s tem tožena stranka navaja, da 45. člen ZMed v četrtem odstavku določa, da mora organ po prejemu vprašanja, če je vprašanje pisno in če bo organ odgovor zavrnil ali delno zavrnil, o tem pisno obvestiti medij do konca naslednjega delovnega dne od prejema vprašanja. Glede na navedeno je bila tožnica v obravnavani zadevi dolžna sestaviti le obvestilo po ZMed in ne odločbe po ZDIJZ, pri čemer ima organ po ZMed za sestavo obvestila le en dan, po ZDIJZ pa ima organ na voljo 20 delovnih dni, pri čemer je ta rok možno še podaljšati. To je skladno z namenom ZMed, ki je v obveščanju javnosti, temu pa sledita tako predpisana hitrost postopka kot tudi neformalen način komuniciranja (obvestilo namesto odločbe). Konkretizacija nastanka motenj tožnici, kot tudi škoda, ki bi nastala kazenskemu pregonu, terja čas in napor, ki ga organ lahko opravi v roku 20 delovnih dni, ne pa v roku, ki ga predpisuje ZMed. Ker je tožena stranka v postopku po ZMed neposredno uporabila kriterije ZDIJZ, je s tem napačno uporabila materialno pravo.
20. V zvezi z izjemo po 5.a členu ZDIJZ tožnica navaja, da je prepoved tožbenih novot vezana na nova dejstva in dokaze, tožnica pa le navaja dodatno pravno argumentacijo za svoje trditve in sicer, da je ZKP zaradi posebnosti predkazenskega postopka predvidel, da ta faza kazenskega postopka ni javna. Iz zakonodajnega gradiva novele ZDIJZ-C, s katero je bil v ZDIJZ vnesen 5.a člen, naj bi izhajalo, da navedeni člen določa t.i. izjemo strankinega pravila, v skladu s katero v primeru, če področni zakon določa, da stranka postopka začasno nima dostopa do svojih podatkov, ne more imeti dostopa do njih tudi nihče zunanji. V zvezi s tem tožnica navaja, da Zakon o državnem tožilstvu (v nadaljevanju ZDT-1) v prvem odstavku 181. člena določa, da dostop do vsebine osebnih in drugih

podatkov iz vpisnikov, imenikov in evidenc, ki se nanašajo na njih, pridobijo posamezniki, na katere se podatki nanašajo, šele po zastaranju kazenskega pregona ali po pravnomočnosti sodbe, pred potekom tega roka pa samo v okviru sodnega postopka ali na podlagi odločbe sodišča. Osumljeni se torej lahko s podatki spisa seznanili šele v kazenskem in ne že v predkazenskem postopku.

21. Tožena stranka naj bi z izpodbijano odločbo posegla v zakonsko ureditev področne zakonodaje in neutemeljeno spremenila naravo predkazenskega postopka iz nejavnega v javnega. Poleg tega tožena stranka kljub izrecnemu navodilu sodišča iz sodbe z dne 20. 1. 2019 ni upoštevala vseh navedb tožnika v tožbi in njeni dopolnitvi, zato v tem delu odločbe ni mogoče preizkusiti, zaradi česar je podana kršitev 2. točke prvega odstavka 27. člena ZUS-1 v zvezi s 7. točko drugega odstavka 237. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (v nadaljevanju ZUP).
22. Tožena stranka v odgovoru na tožbo vztraja pri izpodbijani odločbi. V zvezi z izjemo po 11. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ navaja, da so državni tožilci javni funkcionarji, pri čemer je javni interes z vidika pregona kaznivih dejanj izredno velik, zato je povsem normalno, da so zaradi svoje funkcije v družbi pod drobnogledom javnosti in se ne morejo izogniti poročanju medijev o njihovem delu. V vsakem primeru pa je podatek o imenu in priimku državnega tožilca, ki dela na določeni zadevi, povezan z opravljanjem javne funkcije in tako v skladu s tretjim odstavkom 6. člena ZDIJZ prosto dostopna informacija javnega značaja ne glede na obstoj morebitnih izjem. V zvezi s tem se tožena stranka sklicuje na 19. člen ZDT-1, ki določa, da je državni tožilec v okviru temeljne funkcije vlaganja in zastopanja kazenske obtožbe pristojen opravljati vsa procesna dejanja upravičenega tožilca, usmerjati policijo in druge pristojne organe, uporabljati odložen pregon in poravnavanje ter opravljati druge naloge v skladu z zakonom, ki ureja kazenski postopek. Informacije o tem, kateri tožilec vodi določeno zadevo, so tako brez dvoma povezane z opravljanjem javne funkcije tožilca, zato ne morejo predstavljati izjeme, tudi če bi njihovo razkritje dejansko predstavljalo motnje pri delovanju tožnice.
23. Glede teh motenj tožena stranka navaja še, da tožnica ni obrazložila, zakaj bi se v kasnejši fazi postopka, ko je podatek o imenu in priimku tožilca, ki vodi postopek, razkrit, tožilec počutil manj »ogroženega od pritiskov«.
24. V zvezi z izjemo varstva kazenskega postopka tožena stranka navaja, da predmet presoje v obravnavanem primeru niso informacije iz konkretne kazenske zadeve, ki bi potencialno lahko škodovala postopku, temveč izključno, kdo zadevo obravnava.
25. Glede uporabe določb ZDIJZ v povezavi z ZMed tožena stranka navaja, da se v

pritožbenem postopku po ZMed uporablja ZDIJZ in to brez možnosti »prilagoditve naravi stvari po ZMed«. Poleg tega je imela tožnica možnost, da v okviru pritožbenega postopka pred toženo stranko poda svoje stališče, pa tega ni storila.

26. Tožena stranka še navaja, da prepoved tožbenih novot zajema tudi zatrjevanje nove izjeme v tožbi ter v zvezi s tem citira stališče tega sodišča v zadevi U 2111/2008 z dne 2. 6. 2010. Ob tem navaja, da se je do izjeme po 5.a členu ZDIJZ opredelila ob obravnavi navedb stranskega udeleženca.
27. Tožba ni utemeljena.
28. Po presoji sodišča je izpodbijana odločba pravilna in zakonita. Sodišče se zato sklicuje na razloge izpodbijane odločbe (drugi odstavek 71. člena ZUS-1). V zvezi s tožbenimi navedbami, na katere je vezano glede preizkusa dejanskega stanja (prvi odstavek 20. člena ZUS-1), pa dodaja:
29. ZMed v drugem odstavku 45. člena določa, da lahko mediji posredovanje informacij za medije zahtevajo od vseh organov, ki jih kot zavezance določa zakon, ki ureja dostop do informacij javnega značaja. V petem odstavku istega člena je določeno, da lahko organ mediju zavrne ali delno zavrne odgovor na vprašanje, če so zahtevane informacije izvzete iz prostega dostopa po zakonu, ki ureja dostop do informacij javnega značaja.
30. ZDIJZ v prvem odstavku 5. člena določa, da so informacije javnega značaja prosto dostopne pravnim ali fizičnim osebam. V skladu z drugim odstavkom tega člena ima vsak prosilec na svojo zahtevo pravico pridobiti od organa informacijo javnega značaja tako, da jo pridobi na vpogled, ali da pridobi njen prepis, fotokopijo, ali njen elektronski zapis. Zakon določa več izjem (za obravnavano zadevo so relevantne izjeme iz šeste in enajste točke prvega odstavka 6. člena ter 5.a. Člen), na podlagi katerih je mogoče dostop do zahtevane informacije zavrniti, ter tudi izjeme od teh izjem.
31. V obravnavani zadevi je sporno, ali je tožnica stranki z interesom utemeljeno zavrnila odgovor na vprašanje, kdo sta državna tožilca, ki vodita predkazenski postopek zoper zdravnike
..... za predkazenski postopek v zadevi v
32. Tožnica trdi, da je utemeljeno zavrnila posredovanje teh informacij, saj naj bi zanje veljajo več izjem od načela prostega dostopa do informacij javnega značaja in sicer: izjema po enajsti točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ, šesti točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ in 5.a členu ZDIJZ.

33. Sodišče bo izpolnjevanje pogojev za izjeme od prostega dostopa do informacij javnega značaja v nadaljevanju obravnavalo po vrstnem redu, kot so navedene v tožbi. Ob tem pojasnjuje, da bo pri presoji neposredno uporabilo kriterije, ki izhajajo iz določb ZDIJZ. ZMed namreč v zvezi z zavrnitvijo odgovora mediju v petem odstavku 45. člena določa, da lahko mediju zavrne ali delno zavrne odgovor na vprašanje, če so zahtevane informacije izvzete iz prostega dostopa po zakonu, ki ureja dostop do informacij javnega značaja. Ob tem niti ZMed niti ZDIJZ ne določa, da se v tem postopku pri presoji izjem uporabijo kriteriji, ki bi bili za organ ugodnejši od določb ZDIJZ. Tožbene navedbe, da bi morala tožena stranka (in posledično tudi sodišče v tem upravnem sporu) uporabiti milejše kriterije, kot izhajajo iz ZDIJZ, so tako neutemeljene.

Izpolnjevanje pogojev za izjemo po enajsti točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ

34. V skladu z enajsto točko prvega odstavka 6. člena ZDIJZ organ prosilcu zavrne dostop do zahtevane informacije, če se zahteva nanaša na podatek iz dokumenta, ki je bil sestavljen v zvezi z notranjim delovanjem oziroma dejavnostjo organov, in bi njegovo razkritje povzročilo motnje pri delovanju oziroma dejavnosti organa.
35. Med strankama ni sporno, da sta bila dokumenta, iz katerih izhajata zahtevana podatka, sestavljena v zvezi z notranjim delovanjem tožnice. Sporna pa je presoja tožene stranke, da razkritje teh podatkov ne bi povzročilo motenj pri tožničinem delovanju oz. dejavnosti. Tožnica v zvezi s tem navaja, da že samo medijsko poročanje predstavlja obremenitev, ki od tožilca terja energijo in čas, poimensko razkritje tožilca, ki vodi zadevo, pa bi pri slednjemu povzročilo razmišljanje, ali bo deležen kakšnih pritiskov osumljenih in ali bo morda ogrožena varnost njegove družine. Ti pritiski bi morali biti zato preprečeni vsaj v predkazenskem postopku kot najzgodnejši fazi pregona, saj kasneje ne morejo več tako poseči v tek postopka, kot na začetku. Tožnica se v zvezi s tem sklicuje tudi na Rimsko listino, iz katere izhaja zahteva po neodvisnosti tožilcev od (med drugim) medijev. Poleg tega naj bi bilo že iz navedb prosilca razvidno, da je razkritje imen tožilcev namenjeno vzpostavljanju medijskega pritiska k čim hitrejšemu sprejetju državnotožilske odločitve.
36. Te tožbene navedbe niso utemeljene. Tožnica sicer pravilno navaja, da iz sodbe Vrhovnega sodišča v zadevi X Ips 320/2010 z dne 1. 9. 2011 izhaja, da je treba pojem »motnje« razlagati kot pojav, ki ni usklajen s pravilnim, normalnim delovanjem (organa) in ne v smislu resne ogroženosti. Vendar pa po presoji sodišča posledice razkritja podatkov, ki jih navaja tožnica, ne dosegajo niti standarda motnje, kot izhaja iz navedene sodbe Vrhovnega sodišča.
37. Iz tožničinih navedb je razvidno, da naj bi imelo razkritje zahtevanih podatkov dve

vrsti negativnih posledic za delo tožnice in sicer medijski pritisk, ki bi se namesto na institucijo državnega tožilstva osredotočil osebno na državnega tožilca, ki vodi zadevo, ter tveganje, da bi zaradi razkritja prišlo do nedovoljenih pritiskov osumljencev na državnega tožilca.

38. Medijski pritisk po presoji sodišča ne predstavlja motnje v delovanju organa. Tudi če je poročanje medijev o delu posameznega tožilca negativno in pri njem povzroči razburjenje oz. Razmišljanje o odzivu javnosti na takšno poročanje, gre pri tem še vedno zgolj za dogajanje v duševni (intimni) sferi posameznika, kar samo po sebi ne more predstavljati motnje v delovanju organizacije, v kateri je zaposlen.
39. Tožnica v zvezi s tem navaja tudi, da iz Rimske listine izhaja zahteva po neodvisnosti tožilcev od (med drugim) medijev. Po presoji sodišča zahteva po neodvisnosti državnih tožilcev, ki sicer izhaja tudi iz ZDT-1¹, ne more pomeniti, da je treba medijem preprečiti poročanje o delu posameznega tožilca. Takšne omejitve ne obstajajo niti v zvezi s poročanjem o delu sodnikov, pa je njihova neodvisnost določena celo v Ustavi². Omejitev prostega dostopa javnosti do podatka o identiteti tožilca, ki vodi posamezen primer, tako ne more biti utemeljena s preprečevanjem poročanja medijev o delu tega tožilca.
40. Tožnica v zvezi z izjemo po enajsti točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ navaja tudi, da bi razkritje imena državnega tožilca, ki vodi predkazenski postopek v določeni zadevi, lahko povzročilo nedovoljene pritiske na tožilca s strani osumljencev in potencialno ogrozilo varnost državnega tožilca in njegove družine. Ti pritiski bi morali biti zato preprečeni vsaj v predkazenskem postopku, saj kasneje ne morejo več tako poseči v tek postopka, kot na začetku.
41. Vloga državnega tožilca je opredeljena v prvem odstavku 135. člena Ustave, ki določa, da državni tožilec vlaga in zastopa kazenske obtožbe in ima druge z zakonom določene pristojnosti. Delovanje državnega tožilca v kazenskih postopkih je tako nujno v nasprotju z interesi oseb, zoper katere se ti postopki vodijo. Posledice, ki jih imajo kazenski postopki za te osebe, lahko močno posežejo v njihove pravice, celo osebno svobodo. Opravljanje funkcije državnega tožilca je tako neločljivo povezano s tveganjem, ki izhaja iz tega ostrega konflikta z interesi osumljencev oz. obdolžencev. Kljub temu pa ZKP ne vsebuje določb, ki

1 Ta v prvem odstavku 2. člena določa, da je državni tožilec pri opravljanju državnotožilske službe samostojen ter vezan na ustavo in zakon; v skladu z ustavo je vezan tudi na splošna načela mednarodnega prava ter na ratificirane in objavljene mednarodne pogodbe.

2 Ustava Republike Slovenije v 125. členu določa, da so sodniki pri opravljanju sodniške funkcije neodvisni; vezani so na ustavo in zakon.

bi z namenom preprečevanja tveganj za varnost državnih tožilcev določale, da lahko ti procesna dejanja opravljajo anonimno. Tako se obdolženec najkasneje v trenutku, ko mu je v skladu s prvim odstavkom 273. člena ZKP³ vročena obtožnica, seznanil z identiteto tožilca, ki vodi postopek zoper njega.

42. Stanje, v katerem je oseba, zoper katero se vodi postopek, seznanjena z identiteto državnega tožilca, ki je nosilec pregona zoper njo, tako prej ali slej nastopi skoraj v vsakem kazenskem postopku (če ni preiskovanje kaznivega dejanja ustavljeno v dovolj zgodnji fazi postopka). Takšno stanje torej samo po sebi ne more predstavljati motnje v delovanju tožnice. Tožba bi tako v tem delu lahko bila uspešna le v primeru, če bi tožnica dokazala, da ima faza predkazenskega postopka določene značilnosti, zaradi katerih ima razkritje identitete državnega tožilca v njej povsem drugačne posledice kot v kasnejših fazah postopka. Tožnica je v zvezi s tem navedla, da je predkazenski postopek posebno ranljiva faza, za katero veljajo posebna pravila in načela. Dostop do informacije bi moral biti po mnenju tožnice zamejen do trenutka, ko je sprejeta meritorna tožilska odločitev o pregonu. Iz te dokaj pavšalne obrazložitve sodišče sklepa, da tožnica trdi, da je postopek v tej fazi bolj ranljiv, ker na tej točki še obstaja možnost, da bi državni tožilec zaradi nedovoljenih pritiskov osumljenca sprejel odločitev, da pregona⁴ ne bo začel. Takšno stališče bi lahko bilo samo po sebi relevantno, če državni tožilec po vložitvi zahteve za preiskavo ali obtožnega akta ne bi več imel možnosti, da od pregona odstopi, kar pa ne drži. V skladu z 51. členom ZKP lahko namreč državni tožilec odstopi od pregona do konca glavne obravnave pred sodiščem prve stopnje, pred višjim sodiščem pa v primerih, ki so določeni v tem zakonu. Če bi državni tožilec zaradi pritiskov osumljenca v nasprotju z zbranimi dokazi sprejel odločitev, da prekine predkazenski postopek ali ne sproži pregona bi bilo takšno ravnanje enako nezakonito kot če bi zaradi enakih (nedopustnih) razlogov kasneje odstopil od pregona. Glede na časovni okvir, v katerem lahko tožilec odstopi od pregona, torej nevarnost, da bi osumljenci oz. obdolženci v tej smeri nedovoljeno pritiskali nanj, obstaja vsaj še ves čas trajanja glavne obravnave. Ta nevarnost hipotetično obstaja v vsakem kazenskem postopku, torej ne gre za izredno okoliščino, ki se pojavi le v določenih vrstah postopkov. Obstoj te nevarnosti posledično v fazi, ko je bil pregon že začel, ne more predstavljati motnje v delovanju tožnice, temveč reden, običajen (čeprav nezaželen) element državnotožilskega dela. Tožnica v tožbi ni pojasnila, zakaj bi bil obstoj zgoraj opisane nevarnosti v predkazenskem postopku bistveno drugačen kot v kasnejših fazah postopka, ob tem pa tudi ni prerokala ugotovitev tožene stranke, da je v preteklosti podatke o identiteti tožilcev, ki vodijo postopke, že razkrivala javnosti. Motnje v smislu 11. točke prvega odstavka 6. člena ZDIJZ tako ni izkazala.

3 Ta določa: »Obtožnica se vroči obdolžencu, ki je na prostosti, brez odlašanja, če je v priporu pa v štiriindvajsetih urah po prejemu.«

4 Sodišče glede na stališče, ki izhaja iz Avtentične razlage četrtega odstavka 153. člena in drugega odstavka 154. člena Zakona o kazenskem postopku z dne 22. 11. 2017 šteje, da se kazenski pregon začne bodisi z vložitvijo zahteve za preiskavo bodisi z vložitvijo obtožnega akta.

43. Iz navedb na 6. strani tožbe sicer izhaja stališče tožnice, da je tožena stranka zahtevo po konkretizaciji potrebne motnje postavila previsoko, saj je javni interes za nepristransko vodenje predkazenskega postopka večji od javnega interesa za razkritje zahtevanih informacij. Stališče, da bi morala tožena stranka tehtanje javnega interesa za razkritje informacij in javnega interesa za pregon kaznivih dejanj izvesti že pri razlagi enajste točke prvega odstavka 6. člena ZDIJZ (pri presoji, kako konkretizirana mora biti potencialna motnja), je zmotno. Iz določb ZDIJZ namreč izhaja, da se tehtanje javnega interesa za razkritje z javnim interesom za omejitev dostopa do informacije opravi le, če so sicer izpolnjeni pogoji za eno od izjem iz prvega odstavka 6. člena ZDIJZ. Če neka informacija javnega značaja ne izpolnjuje pogojev za izjemo, potem zanjo (absolutno) velja načelo prostega dostopa. Povedano drugače: test javnega interesa lahko pripelje zgolj do razkritja neke informacije, ki bi bila sicer kot izjema izključena iz prostega dostopa, ne more pa povzročiti, da nekega prosto dostopnega podatka zaradi šibkega javnega interesa za njegovo razkritje ne bi bilo treba razkriti kljub neizpolnjevanju zakonskih kriterijev za izjemo od prostega dostopa. Javni interes za razkritje informacij javnega značaja namreč izhaja že iz prvega odstavka 2. člena ZDIJZ, ki določa, da je namen tega zakona zagotoviti javnost in odprtost delovanja organov ter omogočiti uresničevanje pravice fizičnih in pravnih oseb, da pridobijo informacije javnega značaja.
44. Glede na zgoraj navedeno so tožbene navedbe, da naj bi zahtevane informacije izpolnjevale pogoje za izjemo po enajsti točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ, neutemeljene.

Izpolnjevanje pogojev za izjemo po šesti točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ

45. V skladu s šesto točko prvega odstavka 6. člena ZDIJZ organ prosilcu zavrne dostop do zahtevane informacije, če se zahteva nanaša na podatek, ki je bil pridobljen ali sestavljen zaradi kazenskega pregona ali v zvezi z njim, ali postopka s prekrški in bi njegovo razkritje škodovalo njegovi izvedbi. Iz ustaljene sodne prakse⁵ je razvidno, da izjema iz šeste točke prvega odstavka 6. člena ZDIJZ zajema tudi informacije, pridobljene zaradi potreb predkazenskega postopka.
46. Tožnica v zvezi s tem navaja, da motnje, ki so posledica razkritja imena državnega tožilca, hkrati vplivajo tudi na tek kazenskega pregona in posledično škodujejo njegovi izvedbi. Namen nejavne narave predkazenskega postopka je v zbiranju kvalitetnega dokaznega gradiva, pogoj za to pa je, da je z zadevo seznanjeno čim manj ljudi, da ne bi vplivali na dokaze. Razkritje imena državnega tožilca naj bi tako enako škodovalo izvedbi predkazenskega postopka kot npr. razkritje zbranih dokazov, saj je državni tožilec tisti, ki usmerja policijo pri zbiranju teh dokazov in

⁵ Sodba v zadevi I U 236/2016-37 z dne 15. 10. 2018, sodba v zadevi I U 385/2016-79 z dne 19. 9. 2018.

jih tudi ovrednoti pri sprejemanju odločitve. Poleg tega naj bi bila omejitev dostopanja do podatkov v predkazenskem postopku namenjena tudi zaščiti oškodovancev in prič. Razkritje imena državnega tožilca v nerešeni zadevi tega izpostavi vnaprejšnjim kritikam in zahtevam javnosti, poleg tega pa omogoča njegovo identifikacijo tako osumljencem, kot tudi morebitnim drugim udeležencem, ki bodo na ta način dobili jasno informacijo o tem, kdo odloča o zadevi in na koga je treba usmeriti morebitni nedovoljeni pritisk.

47. Poleg tega naj bi tožena stranka tudi glede izjeme po šesti točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ napačno izvedla t.i. strogi škodni test, saj pri tem ni upoštevala vrste postopka oziroma vrste pristojnosti, iz katere želena informacija javnega značaja izvira. Tožena stranka je namreč za namen škodnega testa zahtevala tako visoko stopnje konkretizacije škode, da bi glede na naravo postopka že sama konkretizacija motnje lahko povzročila dodatno motnjo v delovanju organa, saj bi razkrila taktiko in metodiko dela v posamezni zadevi.
48. Tožnica trdi, da naj bi motnje v njenem delovanju, ki jih je opisala že v sklopu utemeljevanja izjeme po enajsti točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ, hkrati tudi škodovali izvedbi predkazenskega postopka. Ponovno tudi posebej izpostavlja vpliv pritiska medijev in osumljencev na državne tožilce, če bi bila razkrita njihova identiteta.
49. Tožbene navedbe, da bi medijski pritiski lahko škodovali izvedbi predkazenskega postopka, pravzaprav pomenijo, da tožnica šteje, da bi (negativno) medijsko poročanje o delu posameznega tožilca lahko povzročilo, da bi ta sprejel nestrokovno odločitev, zaradi katere postopek ne bi bil izveden učinkovito in zakonito. Po presoji sodišča te navedbe ne morejo utemeljevati izjeme po šesti točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ. Identiteta državnega tožilca, ki vodi posamezen postopek, je javnosti praviloma razkrita na glavni obravnavi, kar pomeni, da morajo od tega razkritja dalje državni tožilci svoje delo opravljati kljub morebitnim medijskim pritiskom. Opravljanje funkcije državnega tožilca torej nujno terja sposobnost strokovno neoporečnega dela kljub odzivom širše javnosti nanj. Iz tožbenih navedb ne izhaja in tudi sodišče samo ne najde razlogov, zaradi katerih naj bi medijski pritiski v času predkazenskega postopka predstavljali hujšo oviro za strokovno delovanje državnih tožilcev, kot v kasnejših fazah postopka. Tožbene navedbe v tej smeri tako niso utemeljene.
50. Tožbene trditve glede morebitnih pritiskov osumljencev oziroma obdolžencev na državne tožilce, katerih identiteta bi bila razkrita s posredovanjem zahtevanih informacij, so neutemeljene iz razlogov, s katerimi je sodišče v 41. in 42. točki te sodbe utemeljilo svojo presojo, da nevarnost teh pritiskov ne more predstavljati motnje v delovanju tožnice.

51. Tožnica je v zvezi z izjemo po 6. točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ navedla še, da razkritje imena državnega tožilca enako škoduje izvedbi predkazenskega postopka kot razkritje zbranih dokazov, saj je državni tožilec tisti, ki usmerja policijo pri zbiranju teh dokazov in jih tudi ovrednoti pri sprejemanju odločitve. V zvezi s tem je navedla, da je zbiranje kvalitetnega dokaznega gradiva nujno pogojeno s tem, da je z zadevo seznanjeno čim manj ljudi, da ne bi vplivali na dokaze, poleg tega pa se tožilstvo zaradi varovanja osebnih podatkov udeležencev postopkov ne sme odzivati na navedbe v medijih.
52. Po presoji sodišča ima informacija o tem, kateri tožilec vodi določeno zadevo, povsem drugačno težo in pomen od podatkov o dokazih, ki so zbrani v predkazenskem postopku. Nedvomno je za potek postopka, v katerem ima ena stran izrazit interes, da prikrije dejansko stanje, ključno, da ima druga stran možnost, da vsebine pridobljenih dokazov ne razkrije takoj. To je lahko pomemben element strategije odkrivanja in dokazovanja kaznivih dejanj. Nasprotno pa sodišče ne najde razlogov, zaradi katerih bi lahko podatek o identiteti državnega tožilca, ki vodi postopek, kakorkoli vplival na zbiranje dokaznega gradiva. Iz tožbenih navedb tudi ne izhaja, na kakšen način naj bi bil državni tožilec zaradi razkritja svoje identitete javnosti oviran v nadaljnjem usmerjanju policije pri zbiranju dokazov in njihovem vrednotenju. Prav tako iz tožbe ni razvidno, zakaj naj bi imeli oškodovanci in priče v kazenskem postopku interes, da se identiteta državnega tožilca ne razkrije. Če te tožbene navedbe predstavljajo zgolj dodatno konkretizacijo trditev o škodljivih posledicah pritiskov osumljencev in medijskega poročanja na tožilce, se sodišče sklicuje na svojo argumentacijo v 49. in 50. točki obrazložitve te sodbe.
53. Navedbe tožnice, da je tožena stranka glede izjeme po šesti točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ napačno izvedla t.i. strogi škodni test, saj pri tem ni upoštevala vrste postopka oziroma vrste pristojnosti, iz katere želena informacija javnega značaja izvira, so neutemeljene iz razlogov, ki jih je sodišče pojasnilo v 43. točki obrazložitve te sodbe.
54. Tožbene navedbe v zvezi z izpolnjevanjem pogojev za izjemo po šesti točki prvega odstavka 6. člena ZDIJZ so tako neutemeljene.
55. Ker informacija, na katero se nanaša izpodbijana odločba, ne predstavlja izjeme po nobeni od točk iz prvega odstavka 6. člena ZDIJZ, se sodišče ni spustilo v presojo, ali so v obravnavani zadevi izpolnjeni zakonski pogoji za izjemo od izjem v skladu s tretjim odstavkom 6. člena ZDIJZ.

Izpolnjevanje pogojev za izjemo po 5.a členu ZDIJZ

56. ZDIJZ v prvem odstavku 5.a členu določa, da organ prosilcu zavrne dostop do

zahtevane informacije ali njeno ponovno uporabo, če se zahteva nanaša na podatek, glede katerega je dostop v skladu z zakonom prepovedan ali omejen tudi strankam, udeležencem ali oškodovancem v sodnem, upravnem ali z zakonom določenem nadzornem postopku.

57. Med strankama ni sporno, da se tožnica pri zavrnitvi odgovora na vprašanje prosilca (sedaj stranke z interesom) in v pritožbenem postopku pred toženo stranko ni sklicevala na izjemo iz 5.a člena ZDIJZ, temveč zgolj na izjemi iz 6. in 11. točke prvega odstavka 6. člena ZDIJZ. Na izjemo iz 5.a člena ZDIJZ se je začela sklicevati šele v upravnem sporu opr. št. 1020/2017. V sodbi, izdani v tej zadevi, je sodišče naložilo toženi stranki, da se v ponovljenem postopku opredeli do tožničinih navedb v tožbi in dopolnitvi tožbe.
58. Tožena stranka je v izpodbijani odločbi navedla, da je v skladu s tretjim odstavkom 20. člena ZUS-1 v upravnem sporu prepovedano navajanje dejstev in predlaganje dokazov, ki bi jih stranke lahko navedle in predlagale v postopku pred izdajo akta, zaradi česar sodišče tožničinih navedb v zvezi s 5.a členom ZDIJZ ne bi smelo upoštevati, zaradi česar se tudi tožena stranka do njih ni dolžna opredeliti.
59. Tožena stranka se je do izjeme po 5.a členu ZDIJZ v izpodbijani odločbi vseeno opredelila in sicer v okviru presoje navedb stranskega udeleženca (tožilca), ki je v vlogi z dne 15. 4. 2019 navedel, da se v celoti sklicuje in pridružuje navedbam tožnice v tožbi in dopolnitvi tožbe (v upravnem sporu v zadevi I U 1020/2017, opomba sodišča) ter dodal, da bi razkritje imena državnega tožilca v predkazenskem postopku ali fazi preiskave razkrilo, da v zvezi z določeno zadevo dejansko poteka predkazenski postopek oziroma sodna preiskava, zaradi česar je podana izjema po 5.a členu ZDIJZ. V zvezi s tem je navedel še, da za sodno preiskavo ne velja načelo javnosti sojenja, zbiranje dokazov v tej fazi pa je mogoče učinkovito doseči zgolj z opravo različnih preiskovalnih dejanj, ki potekajo brez medijske pozornosti.
60. Tožena stranka je ugotovila, da navedbe stranskega udeleženca niso utemeljene. V obrazložitvi se je opredelila tudi do 128. člena ZKP, na katerega se je v dopolnitvi tožbe v zadevi I U 1020/2017 sklicevala tožnica. Tožbene navedbe, da se tožena stranka v nasprotju z navodili sodišča v zadevi I U 1020/2017 ni opredelila do navedb v zvezi z izjemo po 5.a členu ZDIJZ in da se izpodbijane odločbe v tem delu ne da preizkusiti, tako niso utemeljene.
61. Prav tako niso utemeljene tožbene navedbe, da informacije, na katere se nanaša izpodbijana odločba, izpolnjujejo pogoje za izjemo po 5.a členu ZDIJZ.
62. Tožnica se v zvezi s tem sklicuje na 181. člen ZDT-1, ki v prvi povedi prvega

odstavka določa, da dostop do vsebine osebnih in drugih podatkov iz vpisnikov, imenikov in evidenc, ki se nanašajo na njih, pridobijo posamezniki, *na katere se nanašajo* (poudarek sodišča), ali druge osebe, *ki so v njih navedene* (poudarek sodišča) v zvezi s pristojnostmi iz prvega odstavka 19. člena tega zakona⁶, šele po zastaranju kazenskega pregona ali po pravnomočnosti sodbe.

63. Že iz samega besedila te določbe izhaja, da se nanaša na podatke posameznikov, zoper katere teče kazenski pregon, prič, oškodovancev ipd. in ne na podatke o državnih tožilcih, ki vodijo zadevo. To je tudi skladno z namenom te določbe. Citirani del 181. člena ZDT-1 je vsebinsko v bistvenem enak drugemu odstavku 69. člena prej veljavnega Zakona o državnem tožilstvu (v nadaljevanju ZDT), ki je določal, da dostop do osebnih podatkov iz vpisnikov, imenikov in evidenc, ki se nanašajo na njih, pridobijo osebe šele po zastaranju kazenskega pregona ali pravnomočnosti sodbe. Ta določba je bila v ZDT dodana z novelo ZDT-B. Pred tem je ZDT vpogled v spise, vpisnike in drugo dokumentacijo državnega tožilstva dopuščal samo državnim tožilcem in državnim uradnikom ministrstva za pravosodje, ki so bili kot državni tožilci dodeljeni ministrstvu, ter pod določenimi pogoji sodiščem in državnemu zboru ter osebam, ki so te podatke potrebovale za znanstvenoraziskovalno delo. V obrazložitvi predloga novele ZDT-B je v zvezi s citiranim odstavkom zapisano⁷: *»Osebe na katere se nanašajo osebni podatki, bodo dostop do njih pridobile šele po zastaranju kazenskega pregona ali po pravnomočnosti kazenske sodbe. Gre za omejitve v skladu s prvim odstavkom 23. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 59/99, 57/2001 in 59/2001- popravek). Interesi preprečevanja, razkrivanja, odkrivanja in preganjanja kaznivih dejanj in varstva pravic in svoboščin drugih so tako močni, da začasno preprečujejo (omejujejo) oziroma pretehtajo nad dostopom do teh osebnih podatkov«*. Namen dela prvega odstavka 181. člena ZDT-1, na katerega se sklicuje tožnica, je torej zagotavljanje vpogleda v vpisnike, imenike v evidence osebam, katerih osebne podatke tožnica obdeluje v teh zbirkah, ne pa v določitvi omejitev, ki bi veljale za kakršenkoli dostop do kateregakoli od podatkov, ki se nahaja v teh zbirkah. To ne nazadnje izhaja že iz ureditve v ZKP, ki strankam postopka omogoča vpogled v sodne spise (ki prav tako vsebujejo podatek o državnem tožilcu, ki vodi zadevo, pa tudi npr. podatke o obdolžencih, oškodovancih in pričah, ki jih tožnica sicer obdeluje v svojih zbirkah) pod drugačnimi pogoji kot 181. člen ZDT-1.

6 Ta določa: »Državni tožilec je v okviru temeljne funkcije vlaganja in zastopanja kazenske obtožbe pristojen opravljati vsa procesna dejanja upravičenega tožilca, usmerjati policijo in druge pristojne organe, uporabljati odložen pregon in poravnavanje ter opravljati druge naloge v skladu z zakonom, ki ureja kazenski postopek.«

7 Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o državnem tožilstvu (ZDT-B), Poročevalec DZ, letnik 2002, št. 55, str. 95.

64. Tožnica v zvezi z izjemo po 5.a členu ZDIJZ navaja tudi, da predkazenski postopek ni javen postopek, načelo kontradiktornosti pa je omejeno le na posamezna procesna opravila. Tožena stranka naj bi z izpodbijano odločbo posegla v zakonsko ureditev področne zakonodaje.
65. Te navedbe niso utemeljene. ZKP v skladu z ustavnim načelom javnosti sodnih obravnav⁸ določa, da so predobravnavni narok (prvi odstavek 285.a člena), narok za izrek kazenske sankcije (tretji odstavek 285.č člena), glavna obravnava (prvi odstavek 294. člena) in seja senata pritožbenega sodišča (šesti odstavek 378. člena) javni. Javnost glavne obravnave pomeni možnost, da so na njej lahko poleg strank, zagovornika, oškodovancev in njihovih zastopnikov oziroma pooblaščenec navzoči vsi, ki so neposredno ali posredno zainteresirani za izid kazenskega postopka, pa tudi tisti, ki sploh niso zainteresirani ter da se o vsem, kar se je dogajalo na glavni obravnavi, lahko poroča v sredstvih javnega obveščanja⁹. Dejstvo, da procesna dejanja v predkazenskem postopku v skladu z ZKP niso javna, tako pomeni, da so na njih lahko prisotne le vabljenе stranke. Ne pomeni pa, da so vsi podatki, ki nastanejo v nejavnih fazah postopka, tajni in tako izvzeti iz prostega dostopa po ZDIJZ. Obstaja cela vrsta subjektov, katerih delovanje ni javno na način, da bi mu lahko prisostvovala splošna javnost, pa so vseeno zavezanci po ZDIJZ (npr. javne agencije, javni skladi, izvajalci javnih služb...).
66. Zgolj dejstvo, da področna zakonodaja za nek postopek ne določa, da je javen, torej samo po sebi ne pomeni, da podatki, ki izhajajo iz tega postopka, predstavljajo izjemo v smislu 5.a člena ZDIJZ. Tožbene navedbe so tako tudi v tem delu neutemeljene.

Zatrjevane kršitve ZUS-1

67. Tožnica poleg ugovorov, povezanih z uporabo ZDIJZ, navaja, da je tožena stranka z izpodbijano odločbo prekršila četrty odstavek 64. člena ZUS-1, saj se kljub izrecnemu navodilu sodišča v sodbi I U 1020/2017 z dne 20. 1. 2019 ni opredelila do navedb tožnice v tožbi in njeni dopolnitvi ter kot dokaza ni upoštevala Rimske listine.
68. Tožbene navedbe, povezanih z očitkom, da se tožena stranka ni opredelila do navedb v tožbi in dopolnitvi tožbe, je sodišče presojalo že v okviru obravnave ugovorov, povezanih z izjemo po 5.a členu ZDIJZ, v 59. in 60. točki obrazložitve te sodbe.
69. V zvezi z Rimsko listino tožnica navaja, da je tožena stranka citirala 5.5 točko

⁸ Ustava v 24. členu določa: »Sodne obravnave so javne. Sodbe se izrekajo javno. Izjeme določa zakon.«

⁹ Iz sodbe Vrhovnega sodišča v zadevi I Ips 8913/2012-59 z dne 28. 11. 2013, 6. točka obrazložitve.

navedene listine, do ostalega pa se ni opredelila. Tožena stranka je torej pregledala Rimsko listino, tožnica pa trdi, da je navodila sodišča prekršila s tem, ko se ni opredelila do njene vsebine, razen 5.5 točke. Sodišče v zvezi s tem najprej pojasnjuje, da je Rimski listina nezavezujoč pravni akt in lahko kot taka služi zgolj kot podporni argument pri interpretaciji zavezujočih pravnih aktov. Tožnica se v tožbi na listino sklicuje v zvezi z načelom neodvisnosti tožilcev, med drugim tudi od medijev. Iz izpodbijane odločbe ni razvidno, da bi tožena stranka nasprotovala zahtevi po neodvisnosti državnih tožilcev. Nasprotno, svojo odločitev je pri presoji, ali bi medijsko poročanje o delu poimensko izpostavljenega državnega tožilca lahko predstavljalo motnjo pri delovanju tožnice, podprla prav z ugotovitvijo, da se od tožilcev pričakuje strokovnost, nepristranskost in neodvisnost (drugi odstavek na 4. strani izpodbijane odločbe). V nasprotju s stališči tožnice pa je tožena stranka presodila, da načelo neodvisnosti ne pomeni, da je treba preprečiti medijsko poročanje o delu tožilcev, temveč predstavlja zahtevo, da ti svoje delo opravljajo strokovno in zakonito kljub temu. Iz izpodbijane odločbe torej ne izhaja, da je tožnica prezrla vsebino Rimske listine in sprejela odločitev v nasprotju z njeno vsebino, temveč le, da je presodila, da ima ta vsebina za obravnavano zadevo drugačne posledice, kot meni tožnica. Tožbene navedbe so tako tudi v tem delu neutemeljene.

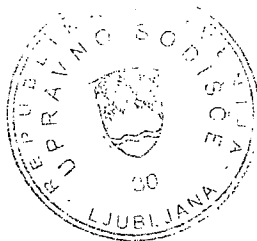
70. Ker je iz zgoraj navedenih razlogov odločitev tožene stranke pravilna, je sodišče tožbo zavrnilo na podlagi prvega odstavka 63. člena ZUS-1.
71. Odločitev o stroških postopka temelji na četrtem odstavku 25. člena ZUS-1, po katerem trpi vsaka stranka svoje stroške postopka, če sodišče tožbo zavrne.
72. V tej zadevi glavna obravnava ni bila opravljena, saj dejansko stanje, ki je bilo podlaga za izdajo upravnega akta, med strankama ni sporno (prvi odstavek 59. člena ZUS-1).

PRAVNI POUK:

Pritožba zoper to sodbo ni dovoljena (prvi odstavek 73. člena ZUS-1).

Ljubljana, 20. maj 2020

Predsednik senata:
dr. Damjan Gantar, l.r.

Ta prepis je soglasen z izvornikom
Podpis pristojne sodne osebe